

Afdeling	: F&C - Financiën	B&W-voorstel: DJ-2226434
Naam opsteller voorstel	: Annie Hanssen-Beelen A.Hanssen-Beelen@weert.nl,0495-575524	Zaaknummer: 2224145
Portefeuillehouder	: drs. W.P.J. (Wendy) van Eijk	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Gemeentefonds septembercirculaire 2023 en correctie begroting 2024

Voorstel

1. De mutaties voor het jaar 2023 uit de Gemeentefonds (GF) septembercirculaire 2023 te verwerken in een begrotingswijziging 2023.
2. De mutaties voor de jaren 2024 t/m 2027 uit de GF septembercirculaire 2023 te verwerken in de eerste begrotingswijziging 2024.
3. Het restant behoedzaamheidsbedrag (stelpost) 2023 van het GF ad € 787.297 te laten vrijvallen ten gunste van het begrotingssaldo 2023.
4. De correctie van de storting in de reserve Groen (R5700) voor de jaren 2024 t/m 2027 mee te nemen bij de eerste begrotingswijziging 2024.

Inleiding

Gemeentefonds septembercirculaire 2023

Jaarlijks verschijnen normaliter drie gemeentefondscirculaires. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, de septembercirculaire de vertaling van de Miljoenennota en de decembercirculaire is op basis van de Najaarsnota en rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. De septembercirculaire 2023 is de avond van Prinsjesdag verschenen. Deze circulaire bevat informatie over de actualisatie op basis van de Miljoenennota 2024 en de nieuwe financieringssystematiek vanaf 2027.

De belangrijkste onderwerpen uit de septembercirculaire 2023 zijn:

- In verband met de nieuwe financieringssystematiek is het volume accres voor 2027 bijgewerkt (€ 706 miljoen macro).
- De accessen voor de loon- en prijsontwikkeling (LPO-accres) zijn van 2024 tot en met 2027 bijgewerkt.
- De onderschrijding van het BTW-compensatiefonds (BCF) plafond 2023.
- Diverse taakmutaties, waarvan de grootste zijn:
 - de taakmutatie voor een loon- en prijsbijstelling jeugdzorg;
 - de taakmutatie bijzondere bijstand en vroegsignalering.
- De nieuwe decentralisatie-uitkering (DU) Veilig Wonen.
- Een compensatie Wsw voor bijzondere WML (Wet minimum loon)-verhoging.
- Procesmededelingen over de Energietoelage 2023 en de onderzoeksagenda herijking verdeling Gemeentefonds.

Primaire begroting 2024

Na het afronden van de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 is geconstateerd dat door het wijzigen van de programmastructuur -in de Tussenrapportage 2023- onterecht een correctie is geboekt op de reserve Groen. Deze correctie werkt door naar de jaren 2024 t/m 2027 en dient gecorrigeerd te worden.

Relatie tot de strategische visie

Het Gemeentefonds (GF) betreft algemene middelen, die in principe -behoudens (wettelijke) verplichtingen- vrij ingezet kunnen worden. Het GF kan daardoor raakvlakken hebben met alle vijf de waarden uit de strategische visie.

Effect

Het effect is dat:

- met de algemene middelen uit het GF meer beoogde doelen en maatschappelijke effecten verwezenlijkt kunnen worden.
- de via het GF beschikbaar gestelde middelen zo effectief mogelijk worden ingezet.

Doel(en)

De gemeente streeft naar het voeren van een gezonde financiële huishouding om haar taken en ambities waar te kunnen maken. Het zo effectief mogelijk inzetten van de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen via de GF circulaire is daar een belangrijk element van.

Argumenten

1. *De mutaties uit de septembercirculaire 2023 hebben voor het jaar 2023 dusdanige financiële consequenties, dat een begrotingswijziging 2023 noodzakelijk is.*
2. *De mutaties uit de septembercirculaire 2023 hebben ook voor de jaren 2024 t/m 2027 dusdanige financiële consequenties, dat een begrotingswijziging 2024 noodzakelijk is.*

De ontwikkelingen uit de GF septembercirculaire 2023, die leiden tot financiële mutaties in de jaren 2023 t/m 2027 en dus tot een begrotingswijziging, zijn opgesplitst in:

- a. Mutaties die gevolgen hebben voor de begrotingssaldi. De budgettaire gevolgen van de septembercirculaire zijn:
 - voor 2023 € 527.135 negatief;
 - voor 2024 € 1.360.609 positief;
 - voor 2025 € 390.145 negatief;
 - voor 2026 € 238.127 negatief;
 - voor 2027 € 1.282.765 positief.
 - b. Mutaties die neutraal verwerkt worden (geen gevolgen hebben voor de begrotingssaldi).
- a. De budgettaire gevolgen van de mutaties van de septembercirculaire betreffen:
- Lokale ontwikkelingen (aantallen bij de maatstaven) en OZB-aftrek: voor 2024 is de bijstelling positief; voor de overige jaren (2023 en 2025 t/m 2027) is dit negatief.
 - Accres 2024-2027 - loon-/ prijsontwikkeling (lpo): voor deze 4 jaren is deze ontwikkeling positief.
 - Volume accres Bbp 2027: fors positief in 2027.
 - Uitkeringsbasis: als gevolg van aanpassingen in de ramingen van de volumina van de verdeelmaatstaven en de belastingcapaciteit is de uitkeringsbasis voor alle jaren negatief bijgesteld.
 - Plafond BTW-compensatiefonds: De totale ruimte onder het plafond voor gemeenten in 2023 bedraagt € 359,367 miljoen wat bij deze circulaire aan de algemene uitkering van het gemeentefonds is toegevoegd. Na verrekening met de hiervoor reeds meegenomen ramingen, is er voor alle jaren een positief effect.
 - Kleine taakmutaties:
 - Wmo - hulpmiddelen thuis is voor alle jaren positief.
 - Wet visueel beperkten: in verband met overheveling van de middelen voor deze doelgroep naar de begroting van het ministerie van SZW is deze bijstelling negatief voor de jaren 2024 t/m 2027.

- Loon- en prijsbijstelling jeugdzorg: bijstelling geldt voor de jaren 2024 en 2025 en is positief. De bijstelling wordt deels neutraal verwerkt (zie b.).

b. De mutaties die neutraal verwerkt worden (géén gevolgen hebben voor het begrotings-saldi) zijn:

- Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III) (2023 t/m 2027).
- Rijksvaccinatieprogramma kinkhoest (2024 t/m 2027).
- Bijzondere bijstand en vroegsignalering om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen (2024).
- Loon-en prijsbijstelling jeugdzorg (2024 en 2025). Hiervan wordt € 76.000 van de bijstelling opgenomen bij de budgetten voor Pgb jeugd.
- DU Veilig wonen (2023 t/m 2026): Per 1 oktober 2023 wordt de werkgevers-verantwoordelijkheid voor de veiligheid van decentrale bestuurders geëxpliciteerd met een wijziging van de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers. Ten behoeve van een veilige woonplek krijgen decentrale bestuurders een beveiligingsadvies op maat aangeboden.
- Compensatie Wsw (IU Participatie -Wsw en beschut werk) voor bijzondere WML (Wet minimum loon)-verhoging (2023 t/m 2027).

De financiële effecten, budgettair dan wel neutraal, zijn zichtbaar op de bijlage 'Totaaloverzicht gevolgen GF septembercirculaire 2023'.

3. *Het restant van het behoedzaamheidsbedrag GF 2023 kan vrijvallen.*

In de begroting 2023 is bij het budget Gemeentefonds een behoedzaamheidsbedrag opgenomen van € 1.214.432 voor schommelingen in het GF / financiële tegenvallers. Bij de Tussenrapportage 2023 is hiervan € 427.135 vrijgevallen ten gunste van het begrotingssaldo, omdat de budgettaire gevolgen van de Tussenrapportage 2023 negatief waren. Het restant ad € 787.297 kan nu volledig vrijvallen omdat er verder geen GF circulaire meer verwerkt worden in de begroting 2023. Hiermee wordt de schommeling in het GF 2023 op basis van de septembercirculaire 2023 meer dan gecompenseerd.

4. *De storting in de reserve Groen is foutief geboekt en dient gecorrigeerd te worden.*

Door een vergissing bij het wijzigen van programmastructuur is in de Tussenrapportage 2023 onterecht een structurele correctie geboekt op de Reserve Groen (R5700).

Na correctie wordt de storting in de reserve Groen:

	was	wordt	mutatie
2024	783.114	416.657	366.457
2025	888.871	522.414	366.457
2026	888.871	522.414	366.457
2027	522.414	105.757	416.657

Omdat het MIP (Meerjaren Investerings Plan) loopt tot en met 2026, zijn er geen dotaties meer vanaf 2027. De vermelde mutatiebedragen komen ten gunste van de begrotingssaldi 2024 t/m 2027.

Kanttekeningen en risico's

- 1.1. *De resterende middelen voor de energietoelage 2023 worden nog niet uitgekeerd.*

De resterende middelen voor de energietoelage 2023 (€ 900 miljoen macro) kunnen nog niet worden uitgekeerd doordat de noodzakelijke wijziging van de Participatiewet nog niet

is goedgekeurd door de Tweede en Eerste Kamer. Deze zal pas in de komende december-circulaire worden verdeeld.

- 1.2. *Het verdeelmodel (herijking) van het Gemeentefonds moet nog geëvalueerd/nader onderzocht worden.*

Vanaf 2023 geldt voor gemeenten een ingroeipad als gevolg van de invoering van het nieuwe verdeelmodel van de algemene uitkering. Dit ingroeipad is verwerkt in een suppletie-uitkering. De suppletie-uitkering 2025 is voorsnog doorgetrokken naar de jaren 2026 en 2027.

De verdeling van de middelen uit het Gemeentefonds dient rekening te houden met de objectieve kenmerken van gemeenten. Om te bekijken of dat goed gebeurt, wordt in het Periodiek Onderhoudsrapport (POR) geanalyseerd of de uitkomsten van het verdeelmodel van het gemeentefonds aansluiten bij het actuele uitgavenpatroon van gemeenten.

Bij de invoering van het nieuwe verdeelmodel deelden de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en VNG in hun adviezen de visie dat het nieuwe model een verbetering is ten opzichte van het oude model, maar benadrukten dat verder onderzoek nodig is. Het model is geen eindstation en zal continu onderhoud vragen.

3. *De stelpost behoedzaamheidsbedrag GF is voor de jaren 2024 t/m 2027 bij de begroting 2024 afgeraamd.*

Vanwege de positieve ontwikkeling bij het Gemeentefonds voor de jaren 2024 t/m 2027 in de meicirculaire 2023 en de -per saldo genomen- financiële tegenvallers bij de overige ramingen in de begroting 2024, is de stelpost behoedzaamheidsbedrag GF voor de jaren 2024 t/m 2027 vrijgevallen in de begroting 2024.

4. *De voorlopige BUIG beschikking 2024 is hoger dan begroot.*

In oktober is ook een nieuwe voorlopige BUIG beschikking binnen gekomen. Deze is fors hoger dan waar we in de begroting mee hebben gerekend.

De wijziging wordt verwerkt in de Tussenrapportage 2024 op basis van de dan bekende gegevens.

Financiële gevolgen

In onderstaande tabel zijn de totalen van de mutaties en de gevolgen voor de begrotings-saldo te zien. In de bijlage is dit nader uitgewerkt.

Bedragen in € *1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Begroting GF na meicirc.'23/ begr.'24	109.737	114.906	122.915	118.568	121.094
Mutaties sept. circulaire 2023	-399	1.692	-187	-118	1.390
GF na sept.circ.2023	109.338	116.598	122.728	118.450	122.484
Gevolgen voor begrotingssaldo	-527	1.361	-390	-238	1.283
Stelpost behoedzaamheidsbedrag GF 2023 vervalt	787				
Saldo gevolgen begrotingssaldo	260	1.361	-390	-238	1.283

Nummer raadsvoorstel: DJ-2226434

Advies raadscommissies S&I-M&B en R&E d.d. 24 oktober 2023

De commissie acht het voorstel rijp voor behandeling in de raad als bespreekstuk.

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 10 oktober 2023

besluit:

1. De mutaties voor het jaar 2023 uit de Gemeentefonds (GF) septembercirculaire 2023 te verwerken in een begrotingswijziging 2023.
2. De mutaties voor de jaren 2024 t/m 2027 uit de GF septembercirculaire 2023 te verwerken in de eerste begrotingswijziging 2024.
3. Het restant behoedzaamheidsbedrag (stelpost) 2023 van het GF ad € 787.297 te laten vrijvallen ten gunste van het begrotingssaldo 2023.
4. De correctie van de storting in de reserve Groen (R5700) voor de jaren 2024 t/m 2027 mee te nemen bij de eerste begrotingswijziging 2024.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 13 november 2023.

De griffier,	De voorzitter,
mr. M.H.R.M. Wolfs-Corten	mr. R.J.H. Vlecken